

Pagna ewlenija>Legiżlazzjoni u każistika>L-impatt tal-virus COVID-19 fuq il-qasam tal-ġustizzja>Impatt tal-COVID-19 fuq materji ċivili u ta' Insolvenza Impatt tal-COVID-19 fuq materji ċivili u ta' insolvenza

Il-coronavirus wassal għal krizi li ma tieqafx fil-fruntieri u li taffettwa l-oqsma kollha ta' ħajjtna. Il-ġustizzja ċivili Ewropea mhijjex eċċezzjoni f'dan ir-rigward. Il-pandemija tal-COVID-19 affettwat il-ġudikatura, l-awtoritajiet nazzjonali u l-prattikanti legali, kif ukoll in-negozji u ċ-ċittadini. Din il-paġna hija ddedikata biex tagħti ħarsa ġenerali lejn il-miżuri rilevanti meħuda fl-Unjoni Ewropea b'rispons għall-pandemija fir-rigward tal-proċeduri tad-dritt ċivili, inklużi l-liġi tal-familja u l-liġi kummerċjali, u l-liġi dwar l-insolvenza.

Billi s-sitwazzjoni qed tinbidel malajr u l-informazzjoni dwar dan is-sugġett għadha qed tevolvi, din il-paġna se tiġi aġġornata regolarment biex tirrifletti l-iżviluppi l-godda. L-informazzjoni mogħtija f'din il-paġna hija pprovduta u miżmuma mill-Punti ta' Kuntatt nazzjonali tan-Network Ġudizzjarju Ewropew f' materji ċivili u kummerċjali.

Biex tikseb informazzjoni dwar il-miżuri meħuda fir-rigward ta' oqsma oħra tal-liġi, tista' tikkonsulta l-paġna li ġejja: [L-impatt tal-virus COVID-19 fuq il-qasam tal-ġustizzja](#).

Il-Kunsill tal-Ewropa ħoloq ukoll paġna web dwar il-miżuri nazzjonali fil-qasam tal-ġustizzja fid-dawl tal-pandemija tal-COVID-19. Tista' tikkonsulta l-paġna [hawnhekk](#).

ID-DRITT ĊIVILI

Jista' jkun hemm sitwazzjonijiet fejn iċ-ċittadini u n-negozji jkollhom bżonn jiehdu azzjoni proċedurali f'kawża transfruntiera, iżda ma jkunx jistgħu jaġġmli dan minħabba l-miżuri ta' emerġenza meħuda fi Stat Membru tal-UE biex jiġi miġġieled it-tixrid tal-COVID-19. Dawn il-miżuri jistgħu jirriżultaw: f'sospensjoni sħiħa jew parzjali tal-ħidma tal-qrati u tal-awtoritajiet li ċ-ċittadini u n-negozji jistgħu jkunu jeħtieġu, f'inabbiltà temporanja biex jiksbu għajjnuna legali, f' diffikultà ta' aċċess għall-informazzjoni li normalment tingħata mill-awtoritajiet kompetenti, fi kwistjonijiet prattici oħra, pereżempju dewmien fl-eżekuzzjoni ta' deċiżjoni f'kuntest transfruntier jew fin-notifika ta' dokument ġudizzjarju, jew aġġustamenti temporanji f'termini ta' komunikazzjoni mal-pubbliku (bl-email, bit-telefon jew bil-posta).

Għal aktar informazzjoni, ikkonsulta l-paġni web tal-Ministeru għall-Ġustizzja tal-Istat Membru li teħtieġ l-informazzjoni dwaru.

EFFETT TAL-PADEMIJA TAL-COVID-19 FUQ IT-TERMINI

It-termini stabbiliti fil-legiżlazzjoni tal-UE dwar materji ġudizzjarji ċivili u kummerċjali mhumiex affettwati direttament mill-miżuri speċjali adottati mill-Istati Membri.

Il-biċċa l-kbira tat-termini rregolati mid-dritt tal-UE ma għandhomx konsegwenzi diretti meta jiskadu [1], u fil-biċċa l-kbira tal-każijiet il-fatt li l-iskadenza tinqabeż ma jwassalx għal konsegwenzi diretti fuq l-awtoritajiet, il-qrati u ċ-ċittadini ħlief li potenzjalment tikkawża dewmien.

F'għadd ta' każijiet oħra, l-istrumenti tal-UE li jistabbilixxu termini fissi jistgħu jipprovdu wkoll eżenzjonijiet f'ċirkostanzi eċċezzjonali [2], li jistgħu jkopru s-sitwazzjoni straordinarja attwali, meta pereżempju l-attivitàjiet tal-awtoritajiet jew tal-qrati ikunu serjament disturbati jew saħansitra mwaqqfa kompletament. Madankollu, l-iskadenza ta' termini oħrajn previsti mill-istrumenti tal-UE tista' ċċaħħad liċ-ċittadini jew lill-qrati mill-possibbiltà li jiehdu passi proċedurali, bħal pereżempju appell kontra deċiżjoni, b'konsegwenzi irrisversibbli fil-proċedimenti ġudizzjarji [3] u mingħajr ambitu għal estensjoni jew deroga prevista f'dak l-istrument partikolari tal-UE. F'każijiet bħal dawn, ma jistax jiġi preżunt mill-bidu nett li ċ-ċirkostanzi li rriżultaw minn din il-krizi jiġġustifikaw deroga mid-dritt tal-Unjoni applikabbli fuq it-termini. Fl-istess ħin huwa ċar li l-krizi tal-COVID-19 tohloq sitwazzjoni eċċezzjonali li tippreżenta sfidi sinifikanti kemm għaċ-ċittadini kif ukoll għall-awtoritajiet, u tista' tohloq sitwazzjonijiet fejn ir-rispett tal-obbligi stabbiliti mid-dritt tal-Unjoni ma jkunx temporanjament possibbli, jew ikun eċċessivament diffiċli.

Għal din ir-raġuni, il-preservazzjoni ta' aċċess effettiv għall-ġustizzja għandha tkun kriterju importanti meta jiġi vvalutat: jekk it-terminu jkunx skada, x' konsegwenzi proċedurali jistgħu jirriżultaw mill-iskadenza tiegħu.

Pereżempju, ir-restrizzjonijiet ġenerali fuq il-ħajja soċjetali li jaffettwaw il-qrati, kif ukoll is-servizzi postali flimkien mal-possibbiltà li tikkonsulta avukat u thejji s-sottomissjonijiet għall-qorti jistgħu jipperikolaw l-aċċess taċ-ċittadini għall-ġustizzja. B'riżultat ta' dan, skont iċ-ċirkostanzi speċifiċi, jista' jkun iġġustifikat li t-tul ta' żmien tal-krizi ma jkunx iġġhod għat-termini proċedurali. Dan jista' jvarja għal sitwazzjonijiet differenti: jekk il-qrati jaħdmu b'mod normali għal materji urġenti tad-dritt tal-familja minħabba li huma prijorità, wieħed jista' jinsisti wkoll fuq l-istess termini.

Fit-tweġġ ta' din il-valutazzjoni, deċiżjoni ta' Stat Membru dwar l-interruzzjoni tat-termini skont il-liġi nazzjonali tista' sservi ta' punt ta' riferiment importanti (anke jekk ma taffettwax legalment u direttament l-iskadenzi previsti mid-dritt tal-UE) sabiex jiġi kkunsidrat jekk l-aċċess effettiv għall-ġustizzja jkunx imxekkel b'tali mod li s-sospensjoni tal-iskadenzi tkun tista' tiġi kkunsidrata wkoll bħala ġustifikata għall-iskadenzi previsti mid-dritt tal-UE.

[1] B'mod partikolari fir-rigward tal-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet jew il-qrati, pereżempju t-termini stabbiliti fl-Artikolu 6 tar-[Regolament 1393/2007](#) għall-konferma tal-irċevuta mill-aġenzija li tirċievi jew fl-Artikolu 13(4) tad-[Direttiva 2002/08](#) dwar l-għajjnuna legali.

[2] Ara l-Artikolu 11(3) tar-[Regolament Brussell II a](#), jew l-Artikolu 18 tar-[Regolament tal-EAPO](#).

[3] Ara pereżempju l-Artikolu 15(5) tar-[Regolament Brussell II a](#) li jiffissa terminu ta' 6 ġimgħat biex qorti oħra taċċetta l-ġurisdizzjoni, li nkella jwassal biex il-qorti konvokata l-ewwel teżerċita l-ġurisdizzjoni, l-Artikolu 6 tar-[Regolament dwar in-Notifiki tad-dokumenti](#) li jiffissa terminu ta' ġimgħa biex ir-riċevitur jirrifjuta n-notifika ta' dokumenti, l-Artikolu 19(2) tar-[Regolament dwar il-Manteniment](#) li jistabbilixxi terminu ta' 45 jum biex isir rikors għal rieżami ta' deċiżjoni dwar il-manteniment eċċ.

IL-LIĠI DWAR L-INSOLVENZA

Il-pandemija tal-COVID-19 u l-għeluq ta' partijiet kbar tal-ekonomija wassal għal tnaqqis drastiku fil-likwidità tal-kumpaniji u għal theddida ta' insolvenzi tal-massa. It-tabella ta' hawn taft tipprovdi ħarsa ġenerali lejn il-miżuri meħuda mill-Istati Membri sabiex ilaħħqu ma' din is-sitwazzjoni u jipprevjenu l-insolvenzi ta' negozji vijabbli kkwazati minn dan ix-xokk temporanju. Tali miżuri jistgħu jikkonċernaw: il-liġi sostantiva dwar l-insolvenza, inkluż is-sospensjoni tad-dmir (għad-debituri) u l-possibbiltà (għall-kredituri) li jitolbu l-insolvenza jew moratorji fuq l-eżekuzzjoni ta' talbiet jew it-terminazzjoni tal-kuntratti, il-liġi proċedurali dwar l-insolvenza relatata mal-interruzzjoni tal-proċedimenti fil-qrati, il-perjodi taż-żmien u tipi diversi ta' limitazzjonijiet taż-żmien, u miżuri addizzjonali relatati direttament jew indirettament mas-sitwazzjonijiet ta' insolvenza tan-negozji, inkluż, meta jkun indikat mill-Istati Membri, miżuri usa' li jgħinu lill-impreduturi jiegħbu d-diffikultajiet ekonomiċi kkwazati mill-pandemija tal-COVID-19.

Jekk jogħġbok aghzel il-bandiera tal-pajjiż rilevanti biex tikseb informazzjoni nazzjonali dettaljata.

L-aħħar aġġornament: 11/05/2022

Din il-paġna hi amministrata mill-Kummissjoni Ewropea. L-informazzjoni f'din il-paġna ma tirriflettix neċessarjament il-pożizzjoni uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea. Il-Kummissjoni ma taċċetta l-ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali fir-rigward tar-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-paġni Ewropej.